

Monumentnummer*: 525629

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2001
Kadaster deel/nr 82659/112

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Liessel Deurne Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Liessel

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Deurne H 8305

Omschrijving**

Inleiding

In de Peel-Raamstelling te Deurne is een enkel restant van een KAZEMAT van het G-type bewaard gebleven. Het ontwerp van deze G-kazematten voor de grensverdediging dateert 1939 en werd getekend door het Centraal Inundatie en Technisch Bureau. De kazemat werd gebouwd onder leiding van het Bureau Stellingbouw van de Nederlandse genie. Te Deurne is het werk, net als die van de S-kazematten, in 1939 aanbesteed aan de aannemer Fa. J. van Rossum te 's-Gravenhage. Op 26 maart 1940 werd de kazemat opgeleverd.

Ten noordwesten van de kruising van het Kanaal van Deurne met de Kanaalstraat staat het betonnen restant van de G-kazemat, waarschijnlijk met piketnummer G 214. Te beoordelen aan het betonnen omhulsel van de kazemat gaat het hier om een G (180) lv.

Omschrijving

In tegenstelling tot de oorspronkelijke plannen werden, gedwongen door de schaarste aan staal, in de Peel-Raamstelling slechts een klein aantal G-kazematten gebouwd. Deze gietijzeren kazematten stonden alle nabij de voornaamste toegangswegen naar de linie en vuurden frontaal in het schootsveld, zodat het oprukken van vijandelijke eenheden naar de linie kon worden verhinderd. Uitgerust met een lichte of zware mitrailleur konden de kazematten ver vçr het Defensiekanaal vuur uitbrengen. Nog tijdens de Tweede

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Wereldoorlog zijn alle G-kazematten in de Peel-Raamstelling door de Duitse bezetter opgeblazen. De G-kazematten in de Peel-Raamstelling bestonden uit een 9,5 ton zware gietstalen koepel met een 10 cm. dikke wand. Deze koepel was gefundeerd in een zware, gewapend betonnen omhulling.

De kazematten hadden een nagenoeg vierkante plattegrond. Het schietgat staat altijd min of meer frontaal op de frontlijn en werd dientengevolge zo klein mogelijk gehouden, waardoor het plaatsen van rechtstreekse treffers door vijandelijk vuur sterk werd bemoeilijkt. In de keelzijde bevond zich al naar gelang het type aan de boven- of onderzijde een stalen toegangsdeur.

Afhankelijk van de hoek waarin het schietgat op de ingang staat spreekt men van een G (90), (135), (180), (225) of (270).

Afhankelijk van de toepassing van een hoog (h), dan wel laag (l) geplaatste toegangsdeur, van de aanwezigheid (v) dan wel afwezigheid (z) van een verhoogd betonblok aan de achterzijde van de koepel, en van de aanwezigheid van een klimkoker (k) worden verschillende letters aan de type-codering toegevoegd.

Van de opgeblazen kazemat resteren de betonnen werken. Het betreft de afgeschuinde frontwand, de zijwanden (die aan de binnenzijde duidelijke sporen van de koepel (rondingen) vertonen, en de achterbouw met een deel van het verhoogde betonblok.

Waardering

De G-kazemat is van algemeen belang. Het object heeft cultuur-historische waarde als bijzondere uitdrukking van een culturele en geografische ontwikkeling, namelijk de versterking en daaropvolgende verdediging van Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog en is als zodanig een belangrijk document van de militaire geschiedenis. Het is van architectuur- en bouwhistorisch belang wegens het bijzondere materiaalgebruik en de toepassing van moderne materialen en technieken, met name in de verwerking van gewapend beton. Het heeft ensemblewaarden als essentieel onderdeel van een groter geheel, dat cultuurhistorisch van belang is en is van belang wegens de hoogwaardige kwaliteit van de bebouwing en de historisch-ruimtelijke relatie met wegen, wateren en bodemgesteldheid. Het geheel heeft een grote belevingswaarde en is als grootschalig militair complex en herinnering aan een belangrijke episode uit de nationale geschiedenis zeldzaam.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Kazemat (B)

Functie

Kazemat (B10)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument